

առաջ լրուծած էր կեղրոնական համաշաբի կերտուածքի խնդիրը եկեղեցիներու շինութեան մէջ :

Հետեւելով Պրոկոպիոսի պատմութեան Ա. Սոփիան. շինողներու մասին գրածին, ըսաւ, մեզի կը ներկայաման այս երեք անձերը. Յուսուտինիանոս կայսր, Անտեմիոս Տրավացի և իզեդորոս Միլետացի:

Պատմելով շինութեան ատեն հանդիպած պատահարները և երկու մեծ կամարներու ձեղքուածքին պատճառաւ ձարտարապետներուն կրած սարսափը և անոր վրայ՝ ձարտարապետութեան անդիտակ Յուստինիանոս կայսեր կողմէն տրուած հրամանները գմբէթին հաստատութեան համար, բանախօսը կը յայտարարէ թէ Ա. Սոփիայի գմբէթը շինողները պէսք է եղած ըլլան այնպիսի ձարտարապետներ որոնք կրնային պարծիլ իրենց աւանդական արուեստով՝ զոր արդէն դարերէ ի վեր ունեին. այսպէս, Ա. Էջմիածնի, Ա. Հոփիսիմէի և Ա. Գայիանէի տաճարներն եւն. եւն. և կ'եղրակացնէ թէ հայ եկեղեցիներու քրիստոնէական արուեստը ոչ միայն ո և է ազդեցութիւն չէ կրած, այլ ընդհակառակն անդամ մ'ալ աւելի կ'ապացուցուի հայ քարագործներու արուեստի առաւելութիւնը կեղրոնական գմբէթի շինութեանց մէջ, և այսպէս կը հաստատուի արժանաւոր հնութիւնը Էջմիածնի մայր տաճարին և Ա. Հոփիսիմէին (Դ. դար), և այս արուեստը նախ յաղթանակէց Բիւզանդական մայրաքաղաքին մէջ - Նոր Հռոմի - ուսկից իր քայլերն ուղղեց դէպ ի Արեւմուտք, և վերածնութեան դարուն յաղթանակով մտաւ յաւիտենական Հռոմի նուիրական քաղաքը:

Հայսագալին կարծիքը

Վիճաբանութիւն բացուելով՝ Ձարտ. Մա-

2. Ի գիտութիւն ընթերցողին ըսենք թէ՝ զիտնական հախազահը բանախօսութիւնը կատարուելէն բանի մ'օր առաջ բերանացի տեղեկութիւն մը լսելով՝ զոհ չմնաց, այլ ինդրեց զրութիւնը և մեծ հետաքրցութեամբ կարդաց զայն իրեւ անակնկալ մը:

Ընթերցումն աւարտած՝ Վեր. հօր առջեւ դրաւ մտեր մօրէն՝ հերցումի փաստեր, որոնց սակայն ծանօթ էին և նկատուած. այն ատեն կանգ առաւ և բաւ. « Կը ընորհաւորեմ գրածդ. մեզի համար ամենահետաքրցական նիւթ մը կը դմես սեղամի վրայ, քիչ մը ապշեցու-

ցի. բացասական կերպով ապացուցումներդ անհերեւի են. բայց մեզ համոզելու համար քէ հայեր շինած են՝ դրական փաստեր պետք են՝ քէ այդ ժամանակ հայ ձարտարապետներ ներկայ էին ի կ. Պոլիս»:

Յարցել բանախօս Հայրը խոստացաւ այդ ալ զուցնել, ինչպէս նաև Պրոկոպիոսի և Կայսեր կրօնական համոզութերու մասին զիտողութեան պատասխաններ.

— Տեղոյ սղութեան պատճառաւ՝ յաշորգին կը թուղունց մասութիւնի ուրիշ կարծիքներ նախորդ բանախօսութեան մասին: — Ծան. Խմբ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

Խորինը. Հայաստանի Գլուխալատի Վարչութեան (Պետիրատ. Երևան 1934)

Միրիմանեան Խ. — Ինչ է հողը և ինչպիսի հողեր կան Խ. Հայաստանում. էջ 22, 204.

Սերյակեան Մ. — Այգեքաղի կազմակերպութիւնը ու գինեգործական սեզոնի նախապատրաստութիւնը. էջ 45, 604.

Պրոտոռակրդով Ն. — Խաղողի հիւթ. էջ 40, 754.

Արմենեան Դ. — Սիբիրախտ. էջ 28, 304.

Գաղիկեան Հ. — Պրոլետարական գիկատուրան և արտարապետները՝ Անտեմիոս Տրավացին և իզեդորոս Միլետացին: Ուրեմն եթէ Պրոկոպիոսի կը պատմէ թէ կայսրը - կը նայ հաւանութիւն ստոյդ ալ ըլլալ - ձարտարապետութեան կը հասկնար, և թէ երկու ձարտարապետները սարսափած էին իրենց անփորձութեան պատճառաւ ի տես Ճեղքուածքի դէպքին և գմբէթը վերսախն կերտելու հարցով, այսինքն թէ այդ շքեղ յուշարձանը ծածկելու պաշտօնը ուրիշի տրուած ըլլայ, չի հետեւիր թէ այդ ուրիշները Հայեր եղած են:

Այդ եղրակացութեան ներշնչումն եկած է այն գիտակցութենէն թէ հայ ձարտարապետութեանց մէջ, և այսպէս կը հաստատուի արժանաւոր հնութեանը Էջմիածնի մայր տաճարին և

Ային Հ. Նիրսեան. — Երեմիա Զէլէսի Գէօմիրնեան. կեանին ու գր. գործունէութիւնը. մտնգր. ուսութիւն. (Ազգ. մատ. հա. ՃԼԵ.). տպ. Վիեննա, 1933, էջ 280, գինը՝ գ. ֆր. Յ:

Տաշկան Հ. Յակովլիս. — Հայ ազգի տարագրութիւնը գերմանական վաւերագիրներու համամատ. մասն Ա. (Ազգ. մատ. հա. ՃԼԳ.)

Վիեննա, 1921 (լոյս տեսած առանձին հատուրով 1933, Հոկտ.). էջ 241, գինը՝ գ. ֆր. Յ:

Տաշկան Հ. Յ. — Հաթեր և Ուրարտեանք. մատնագիտական ուսումնասիրութիւն. (Ազգ. մատ. հա. ՃԼԵ) Վիեննա, 1934, էջ 343, գ. ֆր. Յ:

Գովիդիկեան Հ. Գր. — Բանալի արքայութեան. աղօթագիլք. Բ. տպ. Վիեննա, 1935, էջ 400: Հար Փատրեան:

Աշխատասիրեց Հ. Գէորգ. Վ.՝ Փանչիկեան:

Թ. 7. Ծաղկուած Ոստիկանապետը. քրիչալիք ագաւեշտ երկու արարուածով. մանչերու համար. Պովդիւ. տպ. « Իզմիլեան ». 1934, էջ 32, գ. ֆր. 0,80:

Թ. 8. Երկու ապուշ ծառաներ. զաւեշտ մէկ արար. Պովդիւ. տպ. « Լունա » 1934, էջ 32, գ. ֆր. 0,60:

Թ. 9. Կօշկակար Սիմոն աղայի ծննդեան տարեգարձը. զաւեշտ. մէկ արար. Պովդիւ. տպ. « Լունա ». 1934, էջ 31, գ. ֆր. 0,80:

Թ. 10. Բանտարկուած պարիկը. զաւեշտ մէկ արար. Պովդիւ. տպ. « Լունա ». 1934, էջ 18, գ. ֆր. 0,60:

Թ. 11. Ինչ բարեկէպ անակնկալ. համար. Վիեննա. 1934, էջ 36, գ. ֆր. 0,80:

Խարմաններ Բ. Հիւանդութիւններն ու տրամատիզմը (գժեախտ պատահար) արտադրութեան մէջ և կոնկրէտ միջոցառութիւններ նրանց իշեցման համար էջ 59, 504.

Ստալին Ի. — Լենինիզմի հիմունքների մասին.

Լենինիզմի հարցերի շուրջը. (Թրգ. Ա. Խոնդկարեան) էջ 192, 1ո. 504. (տիրաժ 40,000):

Կարպիկնեան Վ. Գոյցեան գարագիտական մասնակի մասն. (Թրգ. Վ. Գ. Թերզիկաշեան) էջ 302, 2ո. 504. (տիրաժ 20,000):

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆ

Ակիմեան Հ. Նիրսեան. — Երեմիա Զէլէսի Գէօմիրնեան. կեանին ու գր. գործունէութիւնը.

Վիեննա, 1921 (լոյս տեսած առանձին հատուրով 1933, Հոկտ.). էջ 241, գինը՝ գ. ֆր. Յ:

Տաշկան Հ. Յ. — Հաթեր և Ուրարտեանք. մատնագիտական ուսումնասիրութիւն. (Ազգ. մատ. հա. ՃԼԵ) Վիեննա, 1934, էջ 343, գ. ֆր. Յ:

Գովիդիկեան Հ. Գր. — Բանալի արքայութեան. աղօթագիլք. Բ. տպ. Վիեննա, 1935, էջ 400:

Աշխատասիրեց Հ. Գէորգ. Վ.՝ Փանչիկեան:

Վարեցոյ Ս. Գ. — « Մասիս » Օրացոյ 1935:

Վարեցոյ Հ. Գ. Վարարական Պովդիւ. 1935, էջ 344, 25 գր.:

Տաշկան Հ. Յ. Ս. Վարարական Պովդիւ. 1935, էջ 440, գինը՝ 200 գր.:

Օրացոյ Ս. Գ. Վարարական Պովդիւ. 1935, էջ 144, գինը՝ 25 գր.:

Մարտինա Դավիթ. « Մասիս »

Սարեցոյ Ս. Գ. Վարարական Պովդիւ. 1935, էջ 32, մեծագործի, գինը՝ 10 լէ. 1935, Պովդիւ:

Թ. 1. Տէրն ու ծառան և ուրիշ պատմուածքներ:

Թ. 2. Սասունցի Գաւառ. Պովդիւ:

Թ. 3. Մրջիւնները. Ո. Գաբրիէլեանի:

Թ. 4. Լուսիրեսն ու Վարդերեսը - Արարած աղջիկը՝ Գրիմ եղբայրներու:

Թ. 5. Ուրախ հնակարկատը՝ Յ. Թամանի:

Թ. 6. Մօրը համար՝ Կամուսոյ Տէ Ամիչիսի:

2019-09-01

Ա.Ջ.Ա.ԽԵՒ. աշխ. վիզասանութիւն: Հեղ. Փ. Մէրկմէ:
Թրդմ. Հ. Գր. Հէրաբեան: Տպ. 1863, էջ 253	1 20
Ա.Դ.Բ.Ա.Բ ԹԹՎ.Մ.Ս.Ս.Ի ՏՆ.Ա.Կ.Բ. աշխ. վիզասանութիւն
ամերիկան գերիներու կենաքեն քաղաքած: Հեղ. Տե-
կին Հարբեթ Պիեռը Սրոյ: Թրդմ. Հ. Գրիգ. Մէր-
ճանձեան: Տպ. 1854, 1907, 1928 սրբագրուած: էջ 672	3 —
Ա.Ն.Թ.Ա.Ո.Ա.Ս ՏՐ.Ա.Պ.Ի.Ջ.Ջ.Յ.Ի. հետաքրքրական կեզ՝
մեր ազգային վերջին ազետին յուշերէն առնուած:
Հեղ. Օր. Փուլ Համբի Պրորոյ: Թրդմ. Հ. Յով. Թուրուսիան: Տպ. 1933, էջ 337	2 —
Ա.Ն.Ա. կամ Ա.Յ. ԾՆ.Պ.Ա.Կ.Ա. աշխ. սրտաշարժ
վիզասանութիւն: Հեղ. Տը Մարիլ: Թրդմ. Հ. Ա.քր.
Գորգնան: Տպ. 1882, էջ 20	0 75
Ա.Ն.Ա. Երթիւնք: Հեղ. Հերթիկոս Արէնքիլիչ: ուրբ.
Հ. Ա.քրսին Յավուկիան: Տպ. 1915, էջ 62	0 50
Ա.Ր.Ա. Գեղեցիկ: աշխ. վիզասանութիւն: Հեղինա-
կէն Շամիրամ առնուած և թարգմանէն: Արա-
գեղեցիկ: Հեղ. Յ. Բարիկի: Թրդմ. Հ. Կոմիսա-
րիանակերան: Տպ. 1876, էջ 487	1 —
Ա.Բ.Ս.Ո.Ր.Ա.Կ.Ա.Ն.Բ Ի ՍԻ.Պ.Ի.Ա. գրաբար վիզասա-
նութիւն: Հեղ. Տեկ. Բոլդէն: Թրդմ. Գերով. Եղուարդ
Հիւրիպիկան: Տպ. 1874, էջ 140	1 —
ԲԵԼ.Ա.Ս.Ո.Ր.Յ. Ա.Կ.Ա.Ն.Բ. գրաբար վիզասանութիւն:
Հեղ. Տիկին Փանլիս: Թրդմ. Գերով. Եղուարդ Հիւր-
իպիկան: Տպ. 1859, էջ 212	1 —
ԲԻ.Զ.Հ.Ի.Ո.Լ.Ա. աշխ. վիզասանութիւն Նարուէն Առա-
ջինի Ժամանակակից գէսքէ մը առնուած: Հեղ. Աէն-
թիւն: Թրդմ. Հ. Գ. Նաղարէթեան: Տպ. 1865, էջ 38	1 —
ԳԵ.Ն.Ա.Վ.Ա.Բ.Հ. աշխ. սահանուր պատկերագր վիզա-
սանութիւն Բրիտանացի Գևոսպափէ Քաստանոյն վրայ:
Թարգմանաբար յօրինեց Հ. Արթանէն Պատարեան:
Տպ. 1859, 1858, 1900, 1928, էջ 140	1 —
ԵՐԿ.Ի.Ի.Բ.Ո.Ր Կ.Ի. ՄԵ.Ո.Խ. Վ.Է.պ. Ո. Պագէնի, Թրդմ.
Հ. Յ. Բառզրյառեան: Տպ. 1926, էջ 263	2 50
Թ.Ա.Գ.Ա.Խ.Բ Լ.Ե.Բ.Ս.Յ. աշխ. վիզասանութիւն: Հեղ.
Եղուարդ Ապու: Թրդմ. Հ. Ա. Գոնսաքնան: Տպ.
1888, էջ 291	1 —
ԼՃԱ.Ա.Խ.Ս Կ.Ն.Ո.Ր.Ս. աշխ. վիզասանութիւն: Վ.Է.
Նենկոյ ճակին ձկնորսի մը պատմութիւնը: Հեղ. Հ.
Յակովոս Խափիրանց: Տպ. 1873, էջ 188	0 75
Խ.Օ.Ս.Յ.Յ.Ա.Բ.Բ. պատկերագրու գեղեցիկ պատմական
վիզասանութիւն երկու նշանածներու: (պատմական
մասը գրաբար, իսկ խօսակցութիւնը աշխարհաբար),
2 հատոր: Հեղ. Ա.գրանդը Մանծոնի: Թարգման.
Գերով. Եղուարդ Հիւրիպիկան: Տպ. 1875, էջ 931	4 —
Կ.Ա.Յ.Ա.Յ.Յ.Ի.Բ. վիզապահներ «Բազմավելոց» և «Գե-
ղանիք» արտապատճառ: Հեղ. Հ. Աբրոն Երեմիան:
Տպ. 1916, էջ 344	1 50
ՀԱ.Վ.Ա.Ծ Ե.Կ.Ե.Յ.Յ. աշխ. վել ազգային կենաքէ:
Հեղինակ Միհեախոնիք Երկուորինիք անախով (Հ. Կեր-
ոս: Ալուրիկեան): Տպ. 1906, էջ 118	1 —
Յ.Պ.Ա.Յ.Ֆ Գ.Ե.Վ.Հ.Յ.Ի. աշխ. վիզասանութիւն: Հեղ.
Պիթոսէ, գաղղիսացի, Թրդմ. Հ. Ա.քրաքան Եղուա-
րդան: Տպ. 1857, 1860, էջ 259	1 —
Յ.Ա.Վ.Ա.Ֆ Գ.Ե.Վ.Յ.Յ.Ի. Պիեռոսի արքայի Մէրմա-
թալիոյ: Թարգմանաբար յարագրեց Գեր. Մէրովէ-
դաթեան: Տպ. 1913, էջ 43	1 —
Ն.Շ.Ա.Ա.Խ.Ն.Ե.Յ.Բ. աշխ. պատմական վէպ երկու խօ-
սիկեաներու, առնուած միջն գարու կեանքէն. գե-
ղեցիկ իրարով նկարագրու և նմանակին բարերու
և իրանան ու կեկողականաց ազգեցութիւնը ժո-
զուրգիկան վրայ: Հեղ. Ա. Պանոննի: Թրդմ. Հ. Ա.
Պաղիկեան: Տպ. 1927, էջ 764	5 —
ՆՈՒ.Մ.Ս.ՊՈ.Մ.Պ.Ի.Ի.Ո.Ա. գրաբ. բարոյական վիզասա-
նութիւն: Հեղ. Յերփան, գաղղիսացի: Թրդմ. Գերով.
Եղուարդ Հիւրիպիկան: Տպ. 1853, 1866, էջ 362	1 50
ՊՈ.Պ. Ե.Ի Վ.Ի.Ի.Գ.Ի.Յ. գրաբ. վիզասանութիւն, պատ-
կարագրու: Հեղ. Պէրարտէն Տը-Ա.Է.Բ.է.ն Թրդմ.
Գերով. Եց. Հիւրիպիկան: Տպ. 1860, 1872, էջ 221	1 —
ՊՈ.Պ. Ե.Ի Վ.Ի.Ի.Գ.Ի.Յ. աշխ. բարոյակար, Թրդմ. Մանուկ
Տը. Առաջամարքեան: Տպ. 1846, 1859, 1894,
1920, էջ 226.	1 —
Զ.Ք.Ե.Պ.Ե.Պ.Ը. ձգիչ վիզասանութիւն մէհական պատ-
մութիւնն առնուած, 2 հասոր: Հեղ. Սէնքէթիլիք:
Թրդմ. Հ. Ա. Գոնսաքնան: Տպ. 1913, (Ա. հասոր
էջ 696, Բ. հասոր էջ 559)	3 —
Ո.Ո.Փ.Ի.Խ.Ս.Ո.Ն.Ի Ա.Բ.Կ.Ա.Ծ.Բ. աշխ. վիզասանութիւն:
Հեղ. Հէփոյէ, անզղիսացի: Թրդմ. Հ. Մինաս Բարչ-
կեան: Տպ. 1817, 1858, 1875, 1886, 1911, էջ 439	1 50
ՍԵ.Ի Է.Յ.Բ. աշխ. վիզակեներ հայ կեանքէ, Հեղ. Հ.
Միկահէ Փանուրիկան: Տպ. 1919, էջ 249	1 —
ՍՐ.Ո.Վ. ՈՒ. Հ.Ռ.Ո.Վ. աշխ. 4 հասոր պատմական վի-
զասանութիւն Լինաստանի ու Թաթարաց ու Խա-
զախներու կեանքէն առնուած: Հեղ. Հենրիկոս Ալէն-
քիլիք, լինացի: Թրդմ. Հ. Ա. Գոնսաքնան: Տպ.
1906, էջ 1438	4 50
Վ.Ե.Ս.Ե.Խ.Ն. ԿՈ.Յ.Ա. աշխ. պատմական վիզասանու-
թիւն: Ափէլք Քրիստոնէութեան պատշին գարու
կեանքէն առնուած: Տպ. 1898, էջ 377	2 —
ՏՈ.Գ.Յ.Ա.Պ.Բ. աշխարհաբար վէպ. Հեղ. Հ. Արմոն Երե-
ման: Տպ. 1904	— —
ՏԵԼ.Ե.Մ.Ա.Բ Կամ Արկաւծք Տելիմաքայ, գրաբ. պատ-
մական վիզասանութիւն: Ոդիսեաս որդւոյն ճանա-
պարուրութիւնը և որդերը կը պատմէ: Հեղ. Գե-
ներն, Ալքիսոս Քամպուտիքի: Թրդմ. Հ. Մանուկէ
Զախարիսիան: Տպ. 1826	— —
— ՆՈ.Յ.Յ. յասոյ թարգմանեց Գերով. Եղուարդ
Հիւրիպիկան: Տպ. 1850, 1864, 1882, 1900, էջ 692	3 80
ՏՈՒ.Ի.Կ.Ի.Յ. աշխ. վիզասանութիւն հին ազգային կեան-
քէ: պատկերագրաք, Հեղ. Հ. Արմոն Երեման: Տպ.
1902, էջ 82	1 50
ՏՕ.Ն.Ա.Ս.Ի.Յ. աշխ. վիզասանութիւն: Հեղ. Ա. Թանէ
Պայտն: Թրդմ. Հ. Ա. Գոնսաքնան: Տպ. 1912,
էջ 251	1 50
ՓՈ.Բ.Ի.Ո.Ա. Կամ Ստորեկլիկիայ գերեզմանաց Կիե-
ղիցի: աշխ. պատմական վիզասանութիւն որոն մէջ
կը նկարագրուի հին Քրիստոնէից կինցազավարու-
թիւնը որոնք կը բնակեն Հառլմայ զինսադաբան-
ներն մէջ: Հեղ. Առաջդէն Կարդինալ, Անդրիսացի:
Թրդմ. Գ. Գան Մ.-Ա.ափայէլիան Վ.արմարանի ա-
շակերպացաց: Տպ. 1857, էջ 691	2 —
ՓԱ.Ն. ՄԻ.Բ.Յ.Յ. Վ.Ո.Ս.Խ.Ո.Վ.Ա.Բ. պատմական
վէպ Լինական կեանքէ առնուած: Հեղ. Հ. Ա.էնքիէ-
վիլ Թրդմ. Հ. Ա. Աննիսա Գոնսաքնան: Հ հասոր:
Տպ. 1914	4 —
ՖԻ.Ի.Հ.Զ. Ո.Ո.Պ.Ո.Ա. վերջինի վայրկեամթերլ, աշխ.
որտաշարժ պատմ. Ռուզու անոնով մահապարտին:
Հեղ. Ուսումնիք, Խափացի Խմաստակէր: Թրդմ. Հ.
Ուփայէլ Թրեհանց: Տպ. 1850, էջ 136	0 50

Գիտելու ուղղակի

Imprimerie Arménienne

St. Lazare

VENISE (Italie)

digitised by